

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Καταγωγή Πουλερικών

Κατά την επιλογή των φυλών ή τύπων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα των ζώων αυτών να προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες, η ζωτικότητα τους και η ανθεκτικότητά τους σε ασθένειες. Πέραν τούτων, πρέπει να επιλέγονται φυλές ή τύποι ζώων κατά τρόπον ώστε να αποφεύγονται οι ασθένειες και τα προβλήματα υγείας που συνδέονται σε ορισμένες φυλές ή τύπους που χρησιμοποιούνται στην εντατική πτηνοτροφία. Πρέπει να προτιμώνται οι αυτόχθονες φυλές και τύποι.

Τα πουλερικά πρέπει να προέρχονται (δηλαδή να έχουν γεννηθεί και να εκτραφεί) από βιολογικές εκμεταλλεύσεις. Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που θα εισαχθούν τα ζώα στη μονάδα, εκτρέφονται βιολογικά.

Ωστόσο κατά την πρώτη συγκρότηση, την ανανέωση ή την ανασύσταση σμήνους πουλερικών, όταν δεν υπάρχει επαρκής ποσότητα βιολογικά εκτρεφόμενων, και εφόσον έχει δοθεί προηγουμένως άδεια από την αρμόδια αρχή επιτρέπεται η εισαγωγή πουλερικών μη βιολογικής εκτροφής σε μονάδα βιολογικής παραγωγής πουλερικών, υπό τον όρο ότι οι πουλάδες που προορίζονται για την παραγωγή αυγών και οι νεοσσοί που προορίζονται για κρεατοπαραγωγή είναι ηλικίας μικρότερης των τριών ημερών.

Τα πτηνά που προέρχονται από μονάδες μη βιολογικής εκτροφής, καθώς και τα προϊόντα τους, για να θεωρηθούν βιολογικά πρέπει να τηρηθεί η περίοδος μετατροπής κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να τηρούνται όλες οι απαιτήσεις των Καν. (ΕΚ) 834/2007 και 889/2008 όπως κάθε φορά ισχύουν.

Όταν τα ζώα προέρχονται από μονάδες μη βιολογικής εκτροφής, επιτρέπεται να εφαρμόζονται ειδικά μέτρα, όπως εξετάσεις πρώιμης διάγνωσης ή περίοδοι απομόνωσης των ζώων, σε συνάρτηση με τις τοπικές συνθήκες.

Μετατροπή Πουλερικών

Η περίοδος μετατροπής αρχίζει το ταχύτερο, όταν η επιχείρηση κοινοποιήσει τη δραστηριότητά της στην αρμόδια αρχή και υποβάλει την εκμετάλλευσή της στο σύστημα ελέγχου.

Η περίοδος μετατροπής για τα πουλερικά ώστε τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά να θεωρούνται προϊόντα βιολογικής κτηνοτροφίας είναι 10 εβδομάδων για τα πουλερικά κρεατοπαραγωγής που έχουν εισαχθεί πριν από την τρίτη ημέρα της ζωής τους και 6 εβδομάδων προκειμένου για πουλερικά ωοπαραγωγής. Τα πτηνά και τα ζωικά προϊόντα που παράγονται κατά την περίοδο μετατροπής δε διατίθενται στο εμπόριο με τις ενδείξεις περί βιολογικού τρόπου παραγωγής.

Μετατροπή αγροτεμαχίων που χρησιμοποιούνται στη βιολογική πτηνοτροφία

Ο πτηνοτρόφος βιολογικής εκτροφής πρέπει να έχει ιδιόκτητες εκτάσεις ή να διαχειρίζεται τη γεωργική γη ή/και να έχει συνάψει γραπτή συμφωνία συνεργασίας με άλλο επιχειρηματία για να καλύψει κατά προτεραιότητα τις ανάγκες του σε ζωοτροφές.

Ολόκληρη η έκταση της μονάδας που χρησιμοποιείται για παραγωγή ζωοτροφών πρέπει να τηρεί τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας, χρησιμοποιούμενων των περιόδων μετατροπής όσον αφορά στα φυτά και στα φυτικά προϊόντα.

Ταυτόχρονη Μετατροπή

Σε περίπτωση ταυτόχρονης μετατροπής ολόκληρης της μονάδας παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των ζώων, των βοσκοτόπων ή/και των τυχόν γαιών που χρησιμοποιούνται για ζωοτροφές), η συνολική περίοδος μετατροπής για τα ζώα, τους βοσκοτόπους ή/και τις τυχόν γαίες που χρησιμοποιούνται για ζωοτροφές είναι 24 μήνες εφόσον τα ζώα τρέφονται κυρίως με προϊόντα της μονάδας παραγωγής.

Ταυτόχρονη εκτροφή και βόσκηση βιολογικών και μη βιολογικών ζωικών πληθυσμών

Επιτρέπεται να εκτρέφονται ταυτόχρονα βιολογικά και μη βιολογικά ζώα, μόνο όταν ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις:

- α) τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής εκτρέφονται σε κτίρια και αγροτεμάχια εμφανώς διαχωρισμένα από τις μονάδες βιολογικής παραγωγής.
- β) τα ζώα ανήκουν σε διαφορετικό είδος (π.χ. τα πουλερικά είναι βιολογικής εκτροφής, ενώ οι χοίροι είναι συμβατικής εκτροφής)
- γ) τα ζώα βιολογικής και μη βιολογικής εκτροφής δε βόσκουν ταυτόχρονα στον ίδιο βοσκότοπο
- δ) τα ζώα βιολογικής εκτροφής επιτρέπεται να βόσκουν σε κοινοτικές γαίες υπό τον όρο ότι η γη δεν έχει υποστεί για 3 τουλάχιστον χρόνια χειρισμούς με μη επιτρεπόμενα προϊόντα για βιολογική παραγωγή. Τα

ζωικά προϊόντα που παράγονται από ζώα βιολογικής εκτροφής, ενόσω χρησιμοποιούν τις εν λόγω γαίες δεν πρέπει να θεωρούνται προϊόντα βιολογικής κτηνοτροφίας, εκτός εάν είναι δυνατό να αποδειχθεί ότι υπήρξε επαρκής διαχωρισμός από τα ζώα μη βιολογικής εκτροφής.

Διατροφή και Ζωοτροφές

Στο ημερήσιο σιτηρέσιο των πουλερικών πρέπει να προστίθεται χονδροαλεσμένη, νωπή, αποξηραμένη ή ενισρωμένη ζωοτροφή.

Απαγορεύεται η εκτροφή των ζώων υπό συνθήκες διατροφής ή άλλες που να προάγουν την ανάπτυξη αναιμίας.

Οι πρακτικές πάχυνσης πρέπει να είναι αναστρέψιμες σε οποιοδήποτε στάδιο της εκτροφής. Απαγορεύεται η καταναγκαστική διατροφή.

Μέχρι 30% της σύστασης των σιτηρεσίων επιτρέπεται να είναι από ζωοτροφές σε μετατροπή. Το ποσοστό μπορεί να φτάσει το 100%, αν οι ζωοτροφές είναι ιδιοπαραγόμενες.

Μέχρι 20% της συνολικής μέσης ποσότητας ζωοτροφών μπορεί να προέρχεται είτε από βόσκηση, είτε από συγκομιδή

μόνιμων βοσκοτόπων, είτε από αγροτεμάχια με πολυετή κτηνοτροφικά ή πρωτεϊνούχα φυτά κατά το πρώτο έτος της μετατροπής τους, υπό τον όρο ότι αποτελούν τμήμα της ίδιας εκμετάλλευσης και δεν ήταν μέρος μονάδας βιολογικής παραγωγής αυτής της εκμετάλλευσης τα τελευταία πέντε έτη. Όταν χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα ζωοτροφές σε μετατροπή και ζωοτροφές από αγροτεμάχια κατά το πρώτο έτος της μετατροπής τους, το συνδυασμένο συνολικό ποσοστό των ζωοτροφών αυτών επιτρέπεται να φτάνει το 100% του σιτηρεσίου.

Τα εν λόγω αριθμητικά στοιχεία υπολογίζονται ως ποσοστό της ξηράς ουσίας των ζωοτροφών γεωργικής προέλευσης.

Οι ζωοτροφές, οι πρώτες ύλες ζωοτροφών, οι σύνθετες ζωοτροφές και τα πρόσθετα αυτών, δεν πρέπει να προέρχονται ή να έχουν με χρήση γενετικής τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ).

Κτηνοτροφικές πρακτικές

Για να αποτραπεί η χρησιμοποίηση μεθόδων εντατικής εκτροφής, τα πουλερικά πρέπει να εκτρέφονται είτε μέχρις ότου αποκτήσουν μια ελάχιστη ηλικία είτε να προέρχονται από φυλές πουλερικών βραδείας

ανάπτυξης. Όταν ο παραγωγός δε χρησιμοποιεί φυλές πουλερικών βραδείας ανάπτυξης, η ελάχιστη ηλικία σφαγής είναι η ακόλουθη:

- α) 81 ημέρες για τα κοτόπουλα,
- β) 150 ημέρες για τα καπόνια,
- γ) 94 ημέρες για τις φραγκόκοτες,
- δ) 140 ημέρες για τις αρσενικές γαλοπούλες και τις χήνες που προορίζονται για ψήσιμο (roasting geese),
- ε) 100 ημέρες για τις θηλυκές γαλοπούλες.

Δεν πρέπει να εφαρμόζονται συστηματικά πρακτικές όπως κοπή του ράμφους.

Χειρουργικός ευνουχισμός επιτρέπεται μόνο υπό προϋποθέσεις.

Απαγορεύεται η χρήση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν και κατά τη μεταφορά και σφαγή των ζώων, καθώς και η ηλεκτρονική διέγερση κατά τη φόρτωση.

Απαγορεύεται η χρήση ουσιών για την προώθηση της ανάπτυξης ή της παραγωγής καθώς και η χρήση ορμονών για έλεγχο της αναπαραγωγής.

Πρέπει να είναι δυνατή η ταυτοποίηση των ζώων σε όλα τα στάδια παραγωγής. Τηρούνται και ενημερώνονται τα μητρώα ζώων με όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες.

Συνθήκες σταβλισμού και χώροι ελεύθερης κίνησης και στέγασης ζώων

Τα κτήρια για τα ζώα δεν είναι υποχρεωτικά σε περιοχές με κατάλληλες κλιματικές συνθήκες που επιτρέπουν την υπαίθρια διαβίωση των ζώων.

Η πυκνότητα των ζώων εντός των ενδιαιτημάτων πρέπει να επιτρέπει την άνεση, την καλή διαβίωση και να ικανοποιεί τις ειδικές ανάγκες των ζώων που σχετίζονται κυρίως με

τα είδη, τη φυλή και την ηλικία των ζώων. Πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη τις ανάγκες της συμπεριφοράς των ζώων που εξαρτώνται ιδίως από το μέγεθος της ομάδας και το φύλο των ζώων. Η πυκνότητα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες άνετης διαβίωσης των ζώων, παρέχοντας σε αυτά επαρκή χώρο για φυσική στάση, να ξαπλώνουν με ευκολία, να περιπολούν τον εαυτό τους, να λαμβάνουν όλες τις φυσικές στάσεις και να κάνουν όλες τις φυσικές κινήσεις, όπως να τεντώνονται. Το ελάχιστο εμβαδόν των κτηρίων και των υπαίθριων χώρων καθορίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πουλερικά	Σε κλειστούς χώρους (καθαρό εμβαδόν διαθέσιμο για τα ζώα)			Υπαίθριοι χώροι (τ.μ. διαθέσιμου χώρου εκ περιτροπής/ κεφαλή)
	Αριθ.ζώων /τ.μ.	cm κούργια/ ζώο	Φωλιά	
Ωοπαραγωγές όρνιθες	6	18	7 ωοπαραγωγ ές όρνιθες ανά φωλιά ή, στην περίπτωση κοινής φωλιάς, 120 cm ² ανά πτηνό	4, με την προϋπόθεση ότι τηρείται το ότιο των 170 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως
Πουλερικά πάχυνσης (σε ακίνητα ενδιατήματα)	10 με ανώτατο όριο 21 kg βάρους ζώντος ζώου ανά m ²	20 (μόνο για τις φραγκόκο τες)		4 κοτόπουλα κρέατος και φραγκόκοτες 4,5 πάπιες 15 χήνες Για όλα τα προαναφερόμεν α είδη πρέπει να τηρείται το όριο των 170kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως
Νεοσσοί πάχυνσης σε κίνητα ενδιατήματα	16 ⁽¹⁾ σε κίνητες εγκαταστάσ εις πουλερικών με ανώτατο όριο 30kg βάρους ζώντος ζώου/ m ²			2,5 με την προϋπόθεση ότι τηρείται το όριο των 170kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως

⁽¹⁾ Μόνο στην περίπτωση κινήτων χώρων στέγασης με εμβαδό δαπέδου κατώτερο των 150τ.μ.

Η μόνωση, η θέρμανση και ο αερισμός του κτηρίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία του αέρα, το επίπεδο της σκόνης, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία της ατμόσφαιρας και η συγκέντρωση αερίων διατηρούνται εντός ορίων μη επιβλαβών για τα ζώα. Τα κτήρια πρέπει να επιτρέπουν την είσοδο άφθονου φυσικού αερισμού και φωτός.

Τα πουλερικά δεν πρέπει να διατηρούνται σε κλωβούς.

Τα νηκτικά πτηνά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ρυάκι, τεχνητή λίμνη ή γούρνα, όποτε το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και οι συνθήκες υγιεινής, ώστε να ικανοποιούνται οι ειδικές ανάγκες του είδους και οι απαιτήσεις καλής διαβίωσης των ζώων.

Τα ενδιατήματα όλων των πουλερικών πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους όρους:

α) τουλάχιστον το ένα τρίτο του εμβαδού του δαπέδου πρέπει να είναι συμπαγές, δηλαδή όχι σε μορφή γρίλιας ή δικτυωτού, και να καλύπτεται με στρωμένη από άχυρα, ροκανίδια, άμμο ή τύρφη·

β) στα ενδιατήματα των ωοπαραγωγών ορνίθων, ένα επαρκώς μεγάλο τμήμα του δαπέδου στο οποίο έχουν πρόσβαση οι όρνιθες πρέπει να είναι διαθέσιμο για τη συλλογή των περιττωμάτων των πτηνών·

γ) πρέπει να διαθέτουν κούρνιες μεγέθους και αριθμού ανάλογου προς το μέγεθος του σμήνους και των πτηνών, όπως ορίζεται στον προηγούμενο πίνακα

δ) πρέπει να διαθέτουν ανοίγματα εισόδου/εξόδου μεγέθους επαρκούς για τα πτηνά, και συνολικού μήκους τουλάχιστον 4 μέτρων ανά 100 τετραγωνικά μέτρα εμβαδού του διαθέσιμου για τα πτηνά ενδιαιτήματος·

ε) σε κάθε ενδιαίτημα πουλερικών δεν μπορεί να στεγάζονται περισσότερα από:

- i) 4800 κοτόπουλα,
- ii) 3000 ωοπαραγωγές όρνιθες,
- iii) 5200 φραγκόκοτες,
- iv) 2500 καπόνια, χήνες ή γαλοπούλες

στ) σε κάθε μονάδα παραγωγής, η συνολική χρησιμοποιήσιμη επιφάνεια ορνιθώνων για κρεατοπαραγωγή δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 1600 τετραγωνικά μέτρα

ζ) οι ορνιθώνες πρέπει να είναι κατασκευασμένοι με τρόπο που να επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση όλων των πτηνών σε υπαίθριο χώρο.

Στην περίπτωση των ωοπαραγωγών ορνίθων, ο φυσικός φωτισμός επιτρέπεται να συμπληρώνεται με τεχνητά μέσα για να εξασφαλίζεται φωτισμός επί 16 το πολύ ώρες ημερησίως με οκτάωρη τουλάχιστον συνεχή νυκτερινή περίοδο ανάπαυσης χωρίς τεχνητό φωτισμό.

Τα πουλερικά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριο χώρο τουλάχιστον κατά το ένα τρίτο της διάρκειας ζωής τους.

Οι υπαίθριοι χώροι για τα πουλερικά πρέπει να καλύπτονται κυρίως με βλάστηση, να διαθέτουν

εγκαταστάσεις προστασίας και να παρέχουν στα πουλερικά ευχερή πρόσβαση σε επαρκή αριθμό ποτιστρών και ταγιστρών.

Όταν τα πουλερικά διατηρούνται σε κλειστούς χώρους λόγω περιορισμών ή υποχρεώσεων που επιβάλλονται βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, πρέπει να έχουν διαρκή πρόσβαση σε επαρκείς ποσότητες ακατέργαστης χορτονομής και σε κατάλληλα υλικά για να ικανοποιούνται οι ηθολογικές ανάγκες τους.

Για τον καθαρισμό και απολύμανση σε κτίρια, εξοπλισμούς και εγκαταστάσεις επιτρέπονται μόνο τα προϊόντα Παράρτημα VII του Καν.(ΕΚ) 889/2008 όπως ισχύει κάθε φορά.

Για την καταπολέμηση των εντόμων και άλλων βλαβερών οργανισμών επιτρέπονται μόνο τα προϊόντα του Παράρτημα II του Καν.(ΕΚ) 889/2008 όπως ισχύει κάθε φορά (τα τρωκτικοκτόνα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο μέσα σε παγίδες).

Δείκτης πυκνότητας

Η συνολική ποσότητα ζωικής κόπρου, για την προστασία των υδάτων από την νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης που διασπείρεται στην εκμετάλλευση πρέπει να μην υπερβαίνει τα 170 χιλιόγραμμα αζώτου ετησίως ανά εκτάριο χρησιμοποιήσιμης γεωργικής γης.

Ο αριθμός των ζώων που αναλογεί στην παραπάνω ποσότητα είναι 580 για κοτόπουλα κρεατοπαραγωγής και 230 για ωοπαραγωγές όρνιθες ανά 10 στρέμματα.

Οι εκμεταλλεύσεις βιολογικής παραγωγής μπορούν να συνάψουν γραπτές συμφωνίες συνεργασίας αποκλειστικά με άλλες εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις οι οποίες συμμορφώνονται με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής με σκοπό τη διασπορά πλεονάζουσας κόπρου βιολογικής παραγωγής.

Πρόληψη Ασθενειών και Κτηνιατρική αγωγή

Για την πρόληψη των ασθενειών ο κτηνοτρόφος πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα εξής:

- επιλογή των κατάλληλων φυλών ή τύπων
- εφαρμογή κτηνοτροφικών μεθόδων που να ενισχύουν την αντοχή σε ασθένειες
- χρήση ζωοτροφών υψηλής ποιότητας, τακτική άσκηση και δυνατότητα πρόσβασης σε βοσκοτόπους
- εξασφάλιση κατάλληλης πυκνότητας ζώων

Απαγορεύεται η προληπτική χρήση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών κτηνιατρικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών. Πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά προτίμηση φυτοθεραπευτικά προϊόντα, ομοιοπαθητικά προϊόντα, ιχνοστοιχεία και προϊόντα που απαριθμούνται στο Παράρτημα V, τμήμα 3 και στο Παράρτημα VI, τμήμα 1.1 του Καν.(ΕΚ) 889/2008 όπως κάθε φορά ισχύει, υπό τον όρο ότι έχουν πραγματικό θεραπευτικό αποτέλεσμα για το συγκεκριμένο είδος ζώου και την παθολογική κατάσταση για την οποία χορηγούνται.

Απαγορεύεται η χρήση ουσιών για την προώθηση της ανάπτυξης ή της παραγωγής, (περιλαμβανομένων αντιβιοτικών, κοκκιδιοστατικών και άλλων τεχνητών βοηθημάτων για την προώθηση της ανάπτυξης) και χρήση ορμονών ή παρόμοιων ουσιών για τον έλεγχο της αναπαραγωγής ή για άλλους σκοπούς.

Τα κτήρια πρέπει να εκκενώνονται από τα ζώα μεταξύ της εκτροφής δύο παρτίδων πουλερικών. Στο ενδιάμεσο, τα κτήρια και ο εξοπλισμός τους πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται.

Επιπλέον, μετά την εκτροφή κάθε παρτίδας πουλερικών, πρέπει να τηρείται κενό διάστημα για τους υπαίθριους χώρους για να αναπτύσσεται βλάστηση. Τα κράτη μέλη καθορίζουν την περίοδο κατά την οποία οι

εξωτερικοί χώροι πρέπει να παραμένουν κενοί. Η κτηνοτροφική επιχείρηση τηρεί αποδεικτικά στοιχεία για την εφαρμογή αυτής της περιόδου. Οι απαιτήσεις αυτές δεν εφαρμόζονται όπου τα πουλερικά δεν εκτρέφονται σε παρτίδες, δεν κρατούνται σε ειδικούς υπαίθριους χώρους και κυκλοφορούν ελεύθερα όλη την ημέρα.

Όταν, παρά τα προληπτικά μέτρα για τη διασφάλιση της υγείας των ζώων, τα ζώα ασθενούν ή τραυματίζονται, πρέπει να τους παρέχονται αμέσως φροντίδες, εάν είναι απαραίτητο σε συνθήκες απομόνωσης και στον κατάλληλο στεγασμένο χώρο.

Εάν η εφαρμογή των προαναφερόμενων μέτρων δεν είναι αποτελεσματική για την καταπολέμηση της ασθένειας ή του τραύματος και η θεραπεία είναι απολύτως απαραίτητη για να μην υποφέρει το ζώο, επιτρέπεται η χορήγηση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών κτηνιατρικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών υπό την ευθύνη κτηνιάτρου και την έγκαιρη ενημέρωση του **OΞΥΓΟΝΟ** μέχρι τρεις επεμβάσεις ανά έτος. Σε αυτή την περίπτωση, η επέμβαση καταγράφεται (διάγνωση, δραστική ουσία δοσολογία κ.λπ.) στα αρχεία του παραγωγού. Η περίοδος αναμονής μεταξύ της τελευταίας χορήγησης συνθετικών φαρμάκων σε ένα ζώο, και της παραγωγής βιολογικών προϊόντων από αυτό, πρέπει να διπλάσια από αυτή που ορίζει ο νόμος (αν η περίοδος δεν προσδιορίζεται, πρέπει να είναι τουλάχιστον 48 ώρες). Όταν χρησιμοποιούνται κτηνιατρικά φάρμακα, πρέπει τα σχετικά στοιχεία να δηλώνονται στο **OΞΥΓΟΝΟ**, πριν τα ζώα ή τα ζωικά προϊόντα διατεθούν στην αγορά ως βιολογικά προϊόντα. Τα ζώα που υποβάλλονται σε θεραπευτική αγωγή πρέπει να ταυτοποιούνται σαφώς, ατομικά ή ομαδικά.

Επιτρέπονται οι εμβολιασμοί και οι αντιπαρασιτικές αγωγές που είναι υποχρεωτικές βάσει της Εθνικής ή Κοινοτικής νομοθεσίας,

Βιολογική γεωργία

Προστατεύω τη φύση, ζώ καλά!